

Centrul Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii
„La Strada”

P.O. Box 259, MD-2012, Chișinău, Republica Moldova

Tel.: (+373 22) 23 49 06; Fax: (+373 22) 23 49 07

E-mail: office@lastrada.md

Web: www.lastrada.md

SUMAR

RAPORT DE ACTIVITATE 2015

Ianuarie – decembrie 2015

Prevenirea violenței în familie

Serviciul național Linia Fierbinte pentru migrație sigură 0 800 77777

(+373 22) 23 33 09 – de peste hotare

08.00-20.00/zilnic, *confidențial*

Serviciul național Telefonul de Încredere pentru femei 0 8008 8008

24/24, *confidențial*

Serviciul de asistență telefonică gratuită pentru copii 116 111

24/24, *confidențial*

DDOMENIUL DE ACTIVITATE	PREVENIREA VIOLENȚEI ÎN FAMILIE
Obiectivul strategic 1	Sprijin Guvernului Republicii Moldova în eficientizarea politicilor naționale în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie (VF)
Direcția de activitate 1.1.	Acțiuni de lobby și advocacy în vederea îmbunătățirii cadrului legal pentru o mai bună protecție a victimelor violenței în familie (VVF)
Activitatea 1.1.1.	<p>Suportul și expertiza Centrului Internațional „La Strada” în îmbunătățirea cadrului normativ</p> <p>La solicitarea MMPSF, Centrul Internațional „La Strada” a oferit avizul experților la Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative din domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie. Opinia experților „La Strada” a fost integrată în documentul comun, prezentat de Coaliția Națională „Viața fără violență”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Expertul Centrului Internațional „La Strada” a participat la Forumul Public <i>Parteneriat pentru o Moldovă incluzivă și prosperă: Femeile contează!</i> Acesta a avut rolul de vorbitor în cadrul grupului <i>Femei care pledează împotriva violenței în familie</i>. Runderle de întruniri tematice cu lideri ai partidelor politice parlamentare și extra-parlamentare au avut drept scop creșterea gradului de conștientizare cu privire la violența împotriva femeilor, asigurându-se ca protecția drepturilor femeilor să fie integrată, în mod explicit, în platformele și agendele politice ale acestora.
Activitatea 1.1.2.	<p>Opinii ale experților privind îmbunătățirea mecanismului de coordonare și monitorizare în domeniul violenței în familie/recomandări pentru MMPSF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reprezentantul Centrului Internațional „La Strada” a participat activ la toate reuniunile Consiliului coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, pledând pentru îmbunătățirea cadrului normativ național în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și pentru semnarea și ratificarea Convenției de la Istanbul.
Direcția de activitate 1.2.	Oferirea informațiilor necesare în cadrul procesului de elaborare a politicilor
Activitatea 1.2.1.	<p>Studii și cercetări în domeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cu suportul financiar al Ambasadei SUA la Chișinău, Centrul Internațional „La Strada” a elaborat Studiul <i>Asigurarea accesului victimelor violenței sexuale la protecție legală și socială adecvată</i>. Studiul are la bază 14 interviuri individuale cu femei și fete, victime ale violenței sexuale (care au intrat în contact cu sistemul de justiție/protecție socială și care au beneficiat sau nu de asistență), date/opinii colectate de la 20 manageri ai prestatorilor de servicii pentru victimele violenței în familie (în Republica Moldova în prezent nu există servicii specializate pentru victimele violenței sexuale), dar și 35 de interviuri cu specialiști din domeniul sistemului de protecție legală și socială. Concluziile de bază ale studiului: violența sexuală este cea mai puțin recunoscută și raportată formă de violență; marea majoritate a cazurilor nu intră în atenția autorităților; situația dată este determinată de mai mulți factori: (i) stereotipurile din societate în care masculinitatea este asociată, de regulă, cu dominație și violență, în timp ce feminitatea cu supunere și tăcere; (ii) vina pentru producerea infracțiunilor este pusă pe seama victimelor; (iii) frica persoanelor de a denunța astfel de cazuri pentru a nu fi învinuite sau marginalizate etc. Scopul de bază al acestui studiu/exercițiu a fost de a genera discuții în rândul profesioniștilor în ceea ce privește necesitatea îmbunătățirii cadrului legal și mecanismului de protecție care ar apăra efectiv drepturile victimelor violenței sexuale. Rezultatele datelor cercetării vor fi prezentate și dezbătute cu factorii de decizie în februarie 2016. • Cu suportul Misiunii OSCE în Moldova, Centrul Internațional „La Strada” a realizat studiul <i>Practicile existente privind accesul la justiție pentru victimele violenței în familie și realizarea dreptului lor la asistență juridică în Republica Moldova</i>. La baza cercetării studiului au stat interviuri individuale cu 40 femei, victime ale violenței în familie, care au beneficiat sau nu de asistență, dar și datele oferite de prestatori de servicii din domeniul public de stat sau neguvernamental, de avocați particulari, dar și cei care activează în cadrul Oficiilor Teritoriale pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, judecători, procurori, psihologi.

	<p>La final, studiul oferă un șir de recomandări pentru profesioniștii care au obligația, prin lege, să intervină în cazurile de violență în familie în vederea facilitării accesului necondiționat al victimelor la justiție. Raportul a fost tipărit în 2015 și este disponibil în limbile rusă, română și engleză pe www.lastrada.md.</p> <p>http://www.lastrada.md/publicatii/ebook/A5-Raport_DV_24_02_2015.pdf</p> <p>http://www.lastrada.md/publicatii/ebook/Practices_on_access_justice_for_VDV_RUS_A5.pdf</p> <p>http://www.lastrada.md/publicatii/ebook/Practices_on_access_justice_for_VDV_ENG_A5.pdf</p>
Activitatea 1.2.2.	<p>Scrierea și publicarea Raportului „5 ani de activitate „La Strada” în domeniul prevenirii violenței în familie”</p> <ul style="list-style-type: none"> Centrul Internațional „La Strada” a elaborat și tipărit Raportul <i>Telefonul de Încredere 0 8008 8008: 5 ani de activitate. O retrospectivă a fenomenului violenței în familie</i>. Acesta conține atât informație cantitativă, cât și calitativă. Raportul este disponibil pe www.lastrada.md Centrul Internațional „La Strada” a elaborat și tipărit broșura <i>Promovând drepturile victimelor violenței în familie. 5 ani de activitate</i>. Broșura este disponibilă pe www.lastrada.md
Direcția de activitate 1.3.	A contribui la mecanismele internaționale de monitorizare și evaluare privind protecția drepturilor femeilor
	<p>Transparența eforturilor Guvernului</p> <ul style="list-style-type: none"> În baza analizei apelurilor de la Telefonul de Încredere, dar și a cazurilor de violență în familie asistate juridic, Centrul Internațional „La Strada” a prezentat fapte și constatări, precum și o serie de recomandări în vederea eficientizării practicilor de protecție a femeilor afectate de violență în familie. Informația a fost inclusă în Raportul pe țară, realizat de Departamentul de Stat al SUA, privind practicile în domeniul drepturilor omului în Moldova.
Obiectivul strategic 2.	A contribui la reducerea vulnerabilității victimelor violenței în familie
Direcția de activitate 2.1.	Asigurarea disponibilității informațiilor despre relații non-violente în rândul tinerilor
Activitatea 2.1.1.	<p>Instruirea educatorilor din cadrul Programului „De la egal la egal” privind relațiile armonioase în cuplu</p> <p>Tradițional, la începutul anului de studii Centrul Internațional „La Strada” realizează instruirea educatorilor din cadrul Programului „De la egal la egal” în vederea organizării și desfășurării seminarelor pentru tineri, având ca tematică <i>Prevenirea violenței în familie</i>. În cadrul seminarului, 23 de educatori nou recrutați au fost familiarizați cu aspectele teoretice ale subiectului violența în familie, au învățat să identifice primele semne de putere și control în perioada curtării, și-au dezvoltat deprinderi de relaționare asertivă, precum și și-au format deprinderi și abilități de a planifica, organiza și desfășura un seminar-tip pentru tineri. După o lună de activitate în teren și acumulare a primelor experiențe, a fost organizată cea de-a doua etapă practică de formare pentru educatorii Programului „De la egal la egal” – <i>Prevenirea violenței în familie</i>. Formarea s-a axat în special pe prezentarea tehnicilor de organizare și desfășurare a activităților, având la bază simularea a două tipuri de seminare: cu suport video și fără suport video. La sfârșitul anului de studii, vara, a fost organizat <i>Atelierul de evaluare și planificare pentru educatorii Programului „De la egal la egal”</i>, în cadrul căruia s-au făcut totalurile activităților, a fost îmbunătățit modulul de predare, reieșind din experiența deja acumulată în urma desfășurării seminarelor, precum și conceptualizate materiale promoționale noi.</p>
Activitatea 2.1.2.	<p>Desfășurarea activităților de informare și sensibilizare pentru elevi și profesori</p> <ul style="list-style-type: none"> În baza Memorandumului de colaborare, încheiat între Centrul Internațional „La Strada” și Ministerul Educației, la solicitarea DETS din diverse regiuni, educatorii Programului „De la egal la egal” au desfășurat în școli 72 de seminare de sensibilizare, la care au participat

	<p>1.758 elevi (904 fete și 854 băieți).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angajații și voluntarii Centrului Internațional „La Strada” au participat activ la diverse evenimente organizate în cadrul Campaniei naționale <i>16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen</i> (ex.: flash-mob de la Shopping Mallul Moldova), organizate de Secretariatul Coaliției Naționale „Viața fără violență în familie”. În timpul campaniei de sensibilizare, reprezentanții Centrului Internațional „La Strada” au distribuit materiale promoționale prin care au promovat atât Telefonului de Încredere 0 8008 8008, cât și alte servicii ale Centrului.
Activitatea 2.1.3.	<p>Distribuirea materialelor de informare și sensibilizare privind violența în familie</p> <ul style="list-style-type: none"> • În cadrul evenimentelor organizate de Centrul Internațional „La Strada” sau de partenerii acesteia, au fost distribuite grupurilor profesionale care au obligația să intervină în cazurile de violență în familie (polițiști, asistenți sociali, psihologi ș. a.) peste 100 de postere de promovare a serviciului Telefonul de Încredere. • În cadrul activităților desfășurate de educatorii Programului „De la egal la egal” au fost distribuite tinerilor 2000 de pliante.
Direcția de activitate 2.2.	<p>Mobilizarea profesioniștilor și a societății să recunoască fenomenul violenței în familie ca o formă gravă de încălcare a drepturilor omului</p>
Activitatea 2.2.1.	<p>Realizarea campaniei de sensibilizare în vederea promovării toleranței ZERO față de violența în familie, în special a violului conjugal</p> <p>Elaborarea și plasarea unui spot video</p> <p>Spotul video produs a avut la bază subiectul recunoașterii violului conjugal ca formă a violenței în familie și a încurajat femeile afectate de această formă a violenței să apeleze Telefonul de Încredere pentru sprijin și ajutor. Spotul a fost difuzat la 4 posturi TV naționale într-un total de 233 minute și 25 secunde și este disponibil pe site-ul www.lastrada.md și pe YouTube</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=cRZ0j_w6m-Q</p> <p>Prezentări publice a filmului „Culorile”, urmate de dezbateri</p> <ul style="list-style-type: none"> • În 2015, Centrul Internațional „La Strada” a desfășurat 10 prezentări de film. În regiuni, acestea au fost organizate în parteneriat cu Direcțiile raionale Educație, Tineret și Sport (Cimișlia, Ungheni, Sângerei), restul fiind desfășurate la solicitarea voluntarilor Corpului Păcii și a Consiliului local al copiilor și tinerilor din municipiul Chișinău, în cadrul Direcției Generale Educație, Tineret și Sport. Astfel, în total circa 1390 de persoane (elevi, persoane interesate, membri ai comunității) au vizionat filmul și au participat la dezbaterile publice. • Începând cu iunie 2015, filmul este disponibil online pe YouTube <p>https://www.youtube.com/watch?v=f3HDJMo_K08</p> <p>Interviuri în presă și articole</p> <ul style="list-style-type: none"> • În 2015 reprezentanții Centrului Internațional „La Strada” au scris/acordat 15 articole/interviuri în 4 ziare/agenții de presă, s-au produs în 8 emisiuni TV și 3 emisiuni radio. • 29.426 de persoane au vizitat pagina Telefonului de Încredere (TÎ), special creată pe Facebook (http://www.facebook.com/telefonuldeincredere); pe parcursul anului 2015 pe pagina TÎ de pe Facebook au fost plasate 88 articole, fiind acumulate 754 de aprecieri. • Pe pagina special creată pe rețeaua de socializare <i>Odnoklassniki</i> au fost plasate 51 de materiale informaționale/promoționale, fiind acumulate 175 de aprecieri. <p>http://www.odnoklassniki.ru/violenta.in.familie,</p>
Activitatea 2.2.2.	<p>Pilotarea și validarea setului curricular „Relații armonioase în familie” și promovarea acestuia în rândul profesorilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • La începutul anului 2014, la recomandarea Ministerului Educației, Centrul Internațional „La Strada” a inițiat procedura de pilotare a cursului <i>Relații armonioase în familie</i>. Procesul

	<p>a început cu un atelier de lucru organizat la 4-6 aprilie, unde 11 profesori și-au îmbunătățit abilitățile în vederea pilotării curriculei respective. Pilotarea avut drept scop evaluarea eficacității cursului prin intermediul experimentului pedagogic și a inclus 423 de elevi, care au luat parte la procesul de evaluare post-curs în 11 școli selectate din diferite regiuni ale Republicii Moldova. La 18 iunie, în colaborare cu Ministerul Educației, Centrul Internațional „La Strada” a organizat o masă rotundă prin care s-a validat etapa de testare. În baza rezultatelor procesului de pilotare, setul curricular a fost îmbunătățit și transmis spre avizare Ministerului Educației. La 2 septembrie 2015, Consiliul Național pentru Curriculum a validat cursul <i>Relații armonioase în familie</i> și a aprobat includerea acestuia în lista cursurilor opționale pentru clasele liceale. Pe parcursul anului 2015, experții Centrului Internațional „La Strada” au lucrat asupra elaborării <i>Caietului Elevului</i>, care vine să completeze setul curricular. În 2016, Centrul Internațional „La Strada” va continua cooperarea cu Ministerul Educației în vederea implementării cursului.</p>
Obiectivul strategic 3.	A consolida capacitățile grupurilor profesionale în vederea abordării eficiente a cazurilor de violență în familie
Direcția de activitate 3.1.	Îmbunătățirea abilităților și capacităților prestatorilor de servicii pentru a răspunde eficient la nevoile victimelor
Activitatea 3.1.1.	<p>Consolidarea capacităților prestatorilor de servicii</p> <ul style="list-style-type: none"> În perioada 16-17 iulie 2015, Centrul Internațional „La Strada” a desfășurat pentru psihologi un Atelier național de instruire <i>Raportul de evaluare psihologică – un mijloc pentru asigurarea protecției victimelor violenței în familie</i>, la care au participat 18 psihologi ce activează în cadrul organizațiilor membre ale Coaliției Naționale „Viața fără violență”. În calitate de formator a fost invitat un psiholog clinician, psihoterapeut din Sibiu, România, cu o vastă experiență în asistarea femeilor afectate de diverse forme de violență. În cadrul evenimentului a fost dezbătut subiectul uniformizării structurii rapoartelor de evaluare psihologică, elaborate de psihologii din instituțiile specializate antrenate în asistența și protecția victimelor violenței în familie. Rapoartele sunt elaborate la solicitarea reprezentanților organelor de drept și a judecătorilor, în vederea probării în instanțele de judecată a diferitelor forme de violență în familie, în special violența psihologică și cea sexuală, când nu sunt însoțite de violența fizică. La finalul atelierului s-a convenit asupra unei structuri uniforme a Raportului de evaluare psihologică, aceasta fiind aprobată ulterior în cadrul ședinței din 23 iulie al Consiliului Coaliției Naționale „Viața fără violență”. În perioada 15-17 decembrie 2015, Centrul Internațional „La Strada” a desfășurat trainingul național <i>Prevenirea și combaterea violenței sexuale – bune practici internaționale</i>. În calitate de formatori au fost invitați experți internaționali de la <i>Global Rights for Women</i>, organizație neguvernamentală din SUA, cu o vastă experiență în domeniul protecției drepturilor femeilor afectate de violență. La eveniment au participat principalii actori din domeniu: reprezentanți ai Guvernului, ai organelor de drept, procurori, judecători, experți în domeniul medicinei legale, prestatori de servicii pentru victimele violenței în familie. Participanții au apreciat înalt modelul multidisciplinar (Echipa Resursă – Sexual Assault Response Team), prezentat de experții din SUA, precum și specializarea specialiștilor din cadrul instituțiilor de stat, care lucrează cu victimele violenței sexuale.
Direcția de activitate 3.2.	Oferirea informației și sprijinului necesar profesioniștilor în abordarea cazurilor de violență în familie
Activitatea 3.2.1.	<p>Organizarea debriefing-urilor cu specialiștii din teritoriu (polițiști, asistenți sociali) privind identificarea și protecția drepturilor victimelor violenței în familie</p> <ul style="list-style-type: none"> Psihologii Centrului Internațional „La Strada” au participat, în calitate de co-formatori, la 5 seminare <i>Cele mai bune practici de răspuns a poliției la cazurile de violență în familie</i>, în cadrul cărora au fost instruiți 125 de ofițeri de poliție. Seminarele au avut drept scop mobilizarea organelor de poliție în vederea eficientizării activităților de intervenție în cazurile de violență în familie, în acordarea protecției pentru victime și eficientizarea colaborării cu prestatorii de servicii din domeniul VF (membri ai Coaliției Naționale „Viața fără violență”). Aceste seminare sunt parte dintr-un efort mai mare, menit să consolideze activitatea coaliției sus-menționate.

	<ul style="list-style-type: none"> Centrul Internațional „La Strada” a acceptat calitatea de membru în cadrul Consiliului Coaliției Naționale „Viața fără violență” și a contribuit activ la elaborarea unui șir de documente în baza cărora funcționează Coaliția (ex.: Regulamentul Coaliției și Strategia de Comunicare). Totodată, reprezentanții Centrului Internațional „La Strada” au participat la toate reuniunile și seminarele organizate pentru membrii Coaliției, au luat cuvântul și au reprezentat coaliția la diverse evenimente publice (conferințe de presă, întâlniri la nivel înalt cu factorii de decizie etc.).
Obiectivul strategic 4.	Asigurarea disponibilității și accesibilității serviciilor specializate pentru victimele violenței în familie
Direcția de activitate 4.1.	Facilitarea accesului victimelor VF la asistența necesară
Activitatea 4.1.1.	<p>Consilierea victimelor violenței în familie prin intermediul Telefonului de Încredere 08008 8008. Suport informațional/de orientare/psihologic/juridic</p> <ul style="list-style-type: none"> Au fost recepționate și consiliate 1.715 de apeluri, dintre care 719 sunt cazuri de violență în familie. Din totalul de 1.715 apeluri, 852 au provenit de la victimele VF; 233 de la membrii comunității; 72 de la grupurile profesionale, 10 de la agresori, 548 se încadrează la categoria <i>Altele</i>. 473 de persoane au beneficiat de consiliere juridică, mediere socială și de protecție. 27 de cazuri noi și 14 cazuri vechi au beneficiat de asistență juridică și reprezentare în instanța de judecată din partea avocatului Centrului Internațional „La Strada”; din totalul de 41 cazuri, 34 sunt cauze civile și 7 sunt cauze penale.
Activitatea 4.2.2.	<p>Referirea beneficiarilor către servicii specializate pentru subiecții violenței în familie</p> <ul style="list-style-type: none"> În total, 140 de beneficiari ai Telefonului de Încredere au fost referite spre asistență către diverși prestatorii de servicii din domeniu ce activează în Republica Moldova, dintre care 72 au fost referite pentru asistență juridică, 14 către organizații guvernamentale (poliție, procuratură, asistenți sociali, Oficiile Teritoriale pentru Asistență Juridică Garantată de Stat), 54 servicii de plasament și alte tipuri de asistență, în baza nevoilor beneficiarilor.